

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 5. februarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 16.

Ing. Milan Šuklje:

O gospodarskih legitimacijah.

I.

V nedavni prošlosti sta v naši deželi odločali v vseh javnih zadevah dve skupini brižnih ljudi, katerih ena si je nadela ime ljudske, druga pa ime demokratske. Napram javnosti sta se ogorčeno bojevali druga proti drugi, uporabivši enkrat pravilne očitke, drugič zopet lažne argumente. Pri vsem tem pa ju je spajala solidarna zavest, da vršita svoje posle obrtoma in da se nihče ne sme vtikati v javne posle, kdor ni zapisan eni ali drugi teh skupin. Še v tem sta si bili podobni, da sta tekmovali za simpatije množice in druga drugo prekašali v socialni skrbnosti in v zapostavljanju gospodarskih slojev.

Mi imamo stanovske organizacije trgovcev in obrtnikov, osnovane na temelju veljavnih zakonitih določil in ki obsegajo brez izjeme vse trgovce oziroma obrtnike v Sloveniji. Te organizacije so si postavile svoje uprave, katere so legitimirane zastopstva trgovstva in obrtništva njih področja. Drugi gospodarski sloji so se organizirali na svobodnejši podlagi, vendar jim nihče ne more odrekati pravice govoriti imenom gospodarske panoge, ki jim je poverila zastopanje svojih interesov. Vse večji pomen pa so pridobile naše gospodarske organizacije onega zgodovinskega dne, ko je višja volja upihnila luč življenja profesionalnim skupinam, katerih delovanje je označeno v prvem odstavku tega spiska. Menda ni med nami pametnega in pravičnega človeka, ki bi imel solzo za preminuli skupini. Nasprotno — vsi dobri ljudje jima želijo dolgotrajen mir in pokoj. In nikakor ni prav, da pozabljeni mrtveci robantijo pod ruševino liki stari krt prince Hamleta.

V nekem ljubljanskem dnevniku smo te dni čitali več uvodnih člankov, naperjenih proti domačim gospodarskim težnjam, ki so nas po svoji držnosti zares osupnili. Razumemo srdito živahnost nezaposlenih profesionalov, ki hočejo za vsako ceno in z vsemi sredstvi zavarovati si za poznejše čase nekaj ostankov ugleda in veljave. Zdi se nam pa, da gredo pri tem preko mej dopustne polemike, kakor so bile nedavno vsem in vsakomur zapovedane. Mi nismo poklicani čuvati te meje.

Najuglednejše gospodarske organizacije Ljubljane in Slovenije so poslale deputacijo v Beograd, ki je dne 29. januarja 1929 imela priliko sporočiti gospodu predsedniku ministrskega sveta kot ministru notranjih poslov želje in predloge gospodarskih panog, združenih v teh organizacijah in po njih legitimno zastopanih. Računajoč po imeniku za ljubljansko Zbornico TOI štejejo te panoge okroglo 40.000 samostojnih lastnikov podjetij ali vodilnih funkcionarjev. Velika je smelost člankarjev, ki to resno in upravičeno gibanje odpravljajo z neokusnimi naslovi, kakor so: »ščurki lezejo na dan«, »reakcija na delu«, »protidržavno delo« in »nepoklicani elementi! Ali res smatrajo gospodje profesionali, da so oni bili poklicani elementi in da njih delo ni bilo protidržavno?

Deputacija gospodarskih organizacij je v Beogradu povedala to, kar je pri nas splošno znano, da se namreč nahaja gospodarstvo ljubljanske občine v desolatnem položaju, iz katerega ni izhoda, če se ne obnovi vsa ob-

činska uprava. Iz časa koalicije »delovnega ljudstva« imamo take razmere, da znašajo osebni izdatki mestne občine prilično 60% celotnega proračuna! Ti izdatki znašajo na Dunaju, kjer vlada austro-marksistični režim, samo 26%! Pri tem so mestni dolgovi dosegli nedogledno višino, in ni izgleda, da bi občina mogla dobiti novega posojila, potrebnega za konsolidacijo njenih dolgov. Mestne davščine so visoke, voda in elektrika se prodajata po pretiranih cenah, ki zadržujejo kulturni in gospodarski napredek. V občinski upravi si držijo vago zastopniki gori omenjene ljudske oz. demokratske skupine, radi česar je delovanje uprave le mogoče po kompromisnih dogovorih, ki gredo včasih očitno na račun prebivalstva. Iz vseh teh razlogov je stvarno potrebno, da se pokliče povsem nova uprava, da se pokličejo možje, ki niso angažirani po prijateljskih zvezah, niti po dogovorih od skupine do skupine. Če bi bilo po dotičnem zakonu od 6. januarja 1929 izvedljivo — in mislim, da je — naj bi se županu dodelil gremij 12 mož, po pravilnem ključu izbranih izmed slojev mestnega prebivalstva.

Kar pa tiče oblastne samouprave v Ljubljani in Mariboru, je deputacija povedala tisto resnico, ki je nihče ne more negirati: da so bili vzi vsi člani oblastnih odborov in oba predsednika, ki sta danes postavljena za komisarja, iz ene profesionalne skupine, in da je ves uradniški aparat obeh oblastnih samouprav sestavljen po namenih iste skupine. Pri najboljši volji, da ne more pristojni veliki župan točno in natančno nadzirati njih poslovanje, ki nedvoumno usmerjeno po enostranskih pravicah. Zato se je stvil predlog, da se naj oblastnima komisarjema v Sloveniji dodelita sosveta s posvetovalnim glasom. Naloga sosvetov bo, da pazita na štednjo, na nepristransko razdelitev davčev in na ublaženje takih bremen, ki očitno škodujejo gospodarstvu področja. S tem bo dano jamstvo za točno, redno in pravilno poslovanje.

Deputacija je odšla iz Beograda z jako dobrimi vtisi. Ni treba povdarjati, da s temi vtisi ni v skladu pisanje enega dela našega časopisa.

Eno pa moramo povedati naši javnosti, da bo pravilneje spoznala izvestne metode. Vsakokrat, kadar se oglašijo predstavniki gospodarskih slojev, da uveljavijo potrebe in zahteve gospodarstva, vsakokrat pride na tapet Slavska banka. Gospodarskim slojem se pri taki priliki podtika, da so oni upropastili celo vrsto mogočnih gospodarskih institucij, seveda zlasti Slavenko banko. Temu nasproti bodi konstatirano, da so vsi škodo iz propasti mogočnih institucij nosili pač naši gospodarski sloji, ki žal niso bili zastopani v zakonodajnih zastopstvih, niti v raznih bivših vladah. Vsa leta od poloma Slavske banke se ni s strani bivših vlad in bivših slovenskih ministrov storilo ničesar, da bi se težko prizadejati povrnili storjena škoda. Niti se niso poklicali na odgovor krivci, niti se ni prišlo v okom škandaloznemu načinu, kako se na račun prevarjenih upnikov izvršuje likvidiranje preostale mase. Naj bo naša javnost prepričana, da bo ostalo vse to v spominu in da ne bo pozabljeno, kako da se moralni sokrivci onih katastrof skrivajo za krikom: »držite tatul«

Pred občnimi zbori gremijev.

V prihodnjih tednih se vršijo gremijalni občni zbori. Potrebno se nam zdi, da ob tej priliki ponovno opozorimo gremijalna načelstva na nujno potrebo, da nudijo občni zbori najugodnejšo priliko za razširjenje stanovskega glasila in zato bi bilo na občnih zbora posvetiti »Trgovskemu listu« posebno pozornost. Vprašanje razširjenja »Trgovskega lista« bi moralo tvoriti posebno točko dnevnega reda vsakega občnega zbora. Ne moremo namreč utajiti prepričanja, da bi se pri količnejši volji dalo v tem oziru doseči velike uspehe.

Govoriti o važnosti in nalogah stanovskega glasila se nam zdi danes odveč. Kdor pazno zasleduje našo borbo, mora priznati, da niso bila naša prizadevanja zaman, da smo v svojem delovanju za interese slovenskega gospodarstva dosegli v marsikaterem oziru zadovoljive uspehe. Uspehi bi pa mogli biti še znatnejši in popolnejši, ako bi imel list večjo zaslonbo baš v onih krogih, od katerih bi bilo pričakovati, da bodo list po svojih najboljših močeh moralno in gmotno podpirali.

Dosledno izvajanje svojega programa je pridobilo listu mnogo zvestih prijateljev in naročnikov tudi v izven-trgovskih krogih. Ne tajimo naravno, da smo v svoji doslednosti naleteli

tudi na ovire in da je bilo naše delo večkrat težko in grenko. Toda priznati moramo, da je danes prav malo ljudi tudi v izven-gospodarskih krogih, ki bi ne znali ceniti delo in pomen našega glasila.

Poslali smo na mnoge naslove, ki so nam bili priporočeni, vabilo na naročbo. Iz nekaterih odgovorov smo se morali žal prepričati, da so posamezni trgovci na deželi o listu slabo informirani in da mnogi, ki so naročili naš list, doslej »Trgovskega lista« sploh še niso poznali. Radi tega smatramo za neobhodno potrebno prositi gremijalna načelstva, da začnejo v svojih okoliših najintenzivnejšo akcijo za razširjenje »Trgovskega lista«. Informativno gradivo, ki ga prinašamo, bo v veliko korist prav podeželskemu trgovcu. Občni zbor nudi za to najugodnejšo priliko, katere bi se nikakor ne smelo opustiti. Vse naše priporočbe bodo ostale glasovi vpijočega v puščavi, če ne bomo imeli močnega glasila, da jih uveljavimo. Le z močnim glasilom ob strani smemo računati na to, da se nas bo slišalo in upoštevalo. Zato bi moral vsakdo, ako se še ne zaveda potrebe, da v informativnem oziru redno čita list, ki mu prinaša toliko koristi, naročiti in podpirati »Trgovski list« že samo radi tega, da krepki glas skupnega zaščitnika in branitelja stanovskih interesov.

* * *

PROF. DR. PITAMIC IMENOVAN ZA POSLANIKA V WASHINGTONU.

Naš rojak univerzitetni profesor doktor Leonid Pitamic je bil imenovan za poslanika kraljevine SHS v Washingtonu. Z iskrenim veseljem in največjim zadoščenjem smo sprejeli to vest ne samo, ker smo prepričani, da je prišel na tako važno mesto mož, ki je po svojih strokovnih kvalifikacijah v prvi

vrsti poklican, da na takem mestu uveljavi zaklade svojega znanja, ampak še bolj radi tega, ker je bil imenovan za poslanika v prestolici mogočne svetovne sile Slovenec. Ponosni smo na to imenovanje, koje smo sprejeli v prepričanju, da bo udejstvovanje prof. dr. Pitamica na tem odličnem mestu v korist in prospek državi ter v čast in ponos slovenskemu narodu.

PRIJAVE ZA DAVEK NA RENTE.

Dne 15. februarja t. l. poteče rok za vlaganje prijav za davek na rente. Iz dohajajočih vprašanj posnemamo, da nekateri davkoplačevalci niso na jasnem, v katerem primeru so dolžni vložiti prijavo. Tem pojasnjujemo, da se pobira davek na rente na dva načina:

- a) z neposrednim vplačilom pri davčnem uradu;
- b) z odbitkom ob izplačilu obresti ali rent.

Če izplačujejo obresti in rente kot dolžnik država, samoupravna edinica, javen fond, delniške družbe in ostale osebe, ki so zavezane javnemu polaganju računov, pobira rentni davek vedno in v vsakem primeru dotična

blagajna (dolžnik) ob priliki, ko izplačuje obresti in rente. Osebe, ki se jim izplačujejo te obresti in rente, zaradi tega niso dolžne predlagati davčnih prijav za rentni davek. Obresti, katere plačuje država od državnih vrednostnih papirjev, obresti, katere plačujejo denarni zavodi svojim vlagateljem itd., torej ni treba prijavljati za rentni davek. Prijave se morajo vložiti samo za razne zakupnine, za obresti od raznih privatnih posojil, za užitke in druge podobne, rentni zavezane prejemke, katere ne prejema jo preko državne ali samoupravne blagajne, odnosno preko podjetja, ki je zavezano javno polagati račun (delniške družbe, denarni zavodi, zadruge, hranilnice).

ANKETA GLEDE REVIZIJE RENTNEGA DAVKA.

Davek na rente je po novem davčnem zakonu izdatno zvišan. Za hranilne vloge, ki so bile zadnja leta oproščene vsakega davka, znaša 8%, za ostale dohodke pa celo 15%. Ker utegne tako povišanje kvarno vplivati na naš denarni trg, se je ljubljanska Zbornica TOI, kakor ostale zbornice, obrnila na ministrstvo financ s predlogom, da se merila za rentni davek znižajo. Ministrstvo financ je na podlagi došlih mu predlogov sklicalo anketo vseh gospodarskih korporacij.

Zbornica želi, da zasliši predhodno domače interese o željah in predlogih glede navedenega davka v ta na-

men, da more staviti izpreminjevalne predloge v sporazumu z vsemi interesi in je zato sklicala sestanek, ki se vrši v torek, dne 12. februarja t. l. ob pol 11. uri dopoldne v zborniški posvetovalnici (pritličje, desno).

TRGOVINSKA POGODBA S POLJSKO.

V ponedeljek dne 4. t. m. se je vršila v trgovinsko-političnem oddelku zunanjega ministrstva v Beogradu konferenca s poljedelskimi zastopniki glede trgovinske pogodbe med našo državo in Poljsko. Obravnavala se bodo dopolnila in izpremembe k trgovinski pogodbi iz leta 1922.

Izpričevala o izvoru.

Preklic veljavnosti izpričeval o izvoru, ki so jih izdajala takozvana tranzitna skladišča itd., je povzročil našim uvoznikom precejšnje neprivjetnosti in smo v našem listu o tem večkrat pisali. Zato priobčujemo v naslednjem tudi mnenje beograjskih trgovskih krogov. »Trgovinski Glasnik« piše o tem v svoji nedeljski številki: Kaj nalagajo glede izpričeval o izvoru pogodbeni določila? Z malimi izjemami določajo vse naše trgovinske pogodbe, da se bo izpričevala o izvoru zahtevala samo v primeri, ko je podan dvom, da prihaja blago iz nepogodbenih držav in da podleži plačanju maksimalne carine. Ta sum je podan posebno tedaj, če prihaja blago iz raznih tranzitnih pristanišč in drugih tranzitnih mest. Potemtakem bi morala uredba o izvornih izpričevalih postaviti pravilo, da se ima izpričevala zahtevati samo tedaj, če se uvaža blago, ki se ima ocariniti, iz določenih tranzitnih mest (Dunaj, Trst, Reka, Solun, Marseille, Genova itd.), v vseh drugih primerih, t. j., če prihaja blago neposredno iz izvorne države, pa naj ne bi bila potrebna izpričevala o izvoru za carinjenje blaga po minimalni tarifi.

Ako bi se osvojilo to načelo — in ni razloga, da bi se ne osvojilo, ker je že sankcionirano glasom mednarodnih pogodb — bi bilo potrebno urediti vprašanje izpričeval za blago, ki prihaja iz ali čez tranzitne centre. Tu sta mogoči dve rešitvi: ali se bo zahtevalo prvotna izpričevala o izvoru, t. j. izpričevala iz države, iz katere blago v resnici izvira, ali se bo polnoveljavno sprejemalo tudi uverenja, ki jih izdajajo tudi tranzitni centri, čez katere prihaja blago. N. pr. če prihaja angleško blago čez Dunaj (odnosno iz dunajskih tranzitnih skladišč) sme carinarnica za tako blago zahtevati, ali angleško izpričevalo, da je blago angleškega izvora, ali dunajsko izpričevalo, da je blago po izvoru iz Anglije.

Glede na čisto carinske, odnosno fiskalne interese nima to vprašanje nikake važnosti. Važno pa je razstališče trgovinske politike. Trgovinska politika vseh sodobnih držav stremi za tem, da razvija direkten promet in da se izogne dragemu posredovanju tranzitnih centrov. Francija n. pr. obremenjuje vsako blago, ki ne prihaja neposredno iz izvorne države, s posebno takso. Toda mi nismo v stanju uporabiti to orodje napram tranzitnim centrom, ker smo se v raznih pogodbah (n. pr. z Belgijo) obvezali, da ne bomo uvajali super-takse na proizvode tretjih držav, ki se uvažajo k nam čez tranzitna pristanišča. Zato je orodje, koje moremo uporabiti proti tujemu posredništvu, izpričevalo o izvoru. Zahtevajoč za blago, ki nam prihaja iz tujih tranzitnih centrov, da se ne predloži izpričevalo tih centrov, ampak prvotna izpričevala, izdana od izvorne države, bomo pospeševali razvoj direktnih trgovinskih zvez in pobijanje posredništva tranzitnih luk. Vzemimo tu konkreten primer. Mi uvažamo italijansko sukno iz Soluna (tranzitna skladišča); ako zahtevamo za to sukno izvorno izpričevalo, koje je izdala pristojna italijanska zbornica, bo postalo posredništvo Soluna skoro nemogoče, kajti izpričevalo o uverjenju, ki je prišlo z blagom iz Italije v Solun, se glasi na celotno množino uvoženega blaga. Iz Soluna se blago pa porazdeli na štiri razne strani: eden del se ocarini v Grčiji, drugi del je naslovljen v Skoplje, tretji v Bitolj, četrti v Albanijo. Solun ni v stanju razdeliti izpričevalo tako kakor je razdelil blago. Pri takih razmerah morajo postati težave vedno večje in večje, in naši trgovci bodo primorani zahtevati blago direktno iz Italije in ne bodo več uporabljali posredništvo Soluna.

Razpis C br. 18.292 od 14. maja 1928 bi moral uplivati v tej smeri, toda uporaba tega razpisa je naletela na dvojne težave: predvsem je trgovski svet, ki bi moral zapustiti svoje stare trgovske zveze, protestiral potom svojih organizacij, in tudi posredni-

ške luke same, ki so bile najbolj prizadete, niso bile s tem ravno zadovoljne in so se zato potrudile, da se prilagodijo novi situaciji, in sicer na dva načina: nekatere so dobavljale iz izvorne države bianco izpričevala, ki so jih sama izpolnjevala in so tako zadostile formi, druge so pa začele izdajati netočna izpričevala o izvoru, izjavljajoč v izpričevalih glede vsega tranzitnega blaga, da je blago domačega porekla. Vsled tega ni rodil razpis pričakovane rezultate.

Kot organ gospodarskega sveta, bomo vedno zagovarjali mere, ki stremijo za vpostavitvijo direktnih zvez med našo državo in našimi liferanti. Posredništvo tujcev je drago in se mu je treba izogibati, vendar ni treba izgubiti iz vida, da se direktnih zvez ne da doseči čez noč. Prenagljene mere, kakor je tudi razpis br. 18.292, so daleč od tega, da bi koristile, ampak povzročajo trgovini nepotrebne komplikacije in škode. Da se odstrani inozemsko posredništvo, so na razpolago tudi še druga sredstva. V vsakem primeru zahteva reforma, za katero stremi razpis, mnogo časa in truda in zahteva postopno izvedbo, da more dati stvarne rezultate. V tem oziru je neobhodno potrebno, da se ta razpis izpremeni.

NOVA OBRESTNA MERA POŠTNE HRANILNICE.

Poštni minister dr. Kumanudi je v smislu določb zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Poštni hranilnici z dne 18. januarja izdal naredbo, ki določa obrestno mero pri Poštni hranilnici. Obresti za vloge na hranilne knjižice, glaseče se na ime, znašajo do zneska 50.000 Din 4 odstotke, če je vložen denar najmanj en mesec dni; za vloge nad 50.000 Din 3 odstotke, če je vložen denar najmanj tri mesece. Za vloge izseljencev, ki pošiljajo poštni hranilnici tujo valuto, da jo poštna hranilnica proda Narodni banki po dnevnem kurzu, bo Poštna hranilnica plačevala 6 odstotkov obresti, če bo vložen denar najmanj en mesec dni. Za vloge od 100.000 do 500.000 Din velja 20-dnevni, za vloge nad 500.000 dinarjev pa enomesečni odpovedni rok. Naredba je stopila v veljavo s 1. februarjem.

NAŠ IZVOZ DECEMBRA 1928.

V decembru 1928 je znašal naš izvoz te-le vsote: Koruze se je izvozilo v vrednosti 2.495.000 Din, fižola za 3.418.000 Din, sadja za 4.421.000 Din, suhih sliv za 18.329.000 Din, hmelja za 14.321.000 Din, goveje živine za 29.935.000 Din, svinj za 44.798.000 dinarjev, drobnice za 16.063.000 Din, svežega mesa za 46.605.000 Din, jajec za 20.085.000 Din, drv za kurjavo za 12.994.000 Din, stavbnega lesa za 92.270.000 Din, bakra za 53.100.000 dinarjev. Skupaj z raznimi manjšimi vsotami znaša ves izvoz 528.685.000 dinarjev.

ITALIJANSKE DELNIŠKE DRUŽBE.

Izšlo je poročilo o italijanskih delniških družbah v zadnjih letih in nam pravi, da se je delniška glavnica pomnožila od leta 1922 do danes od 12 milijard lir na 30 milijard, to je za 150 odstotkov. V dotičnih obratih investirani produktijski kapital je znašal leta 1914 tri milijarde lir in pol, leta 1921 že 12 milijard in leta 1927 31 milijard. Leta 1921 so našli 765 milijonov delnic, l. 1927 pa 2043 milijonov.

SLADKOR.

Licht priobča novo statistiko o zadnji sladkorni produkciji Evrope in naračuni za vso Evropo plus 90.000 ton napram prejšnji cenitvi. Nemčijo ceni na 1 milijon 830.000 ton, Češkoslovaško 1.050.000, Avstrijo 110.000, Jugoslavijo 127.000 ton, Ogrsko 220.000, Dansko 170.000, Švedsko 160.000, Poljsko 740.000, Italijo 380.000, Špansko 238.000, Rumunijo 120.000, Veliko Britanijo 225.000, Rusijo 1.380.000; vso Evropo 8.337.000 ton. Rusija je torej že na drugem mestu.

Novi davčni predpisi.

K novim davčnim predpisom nam piše trgovec sledeče:

Akoravno se nahajamo v nekakem posebnem stanju, bo vendar menda še dovoljena kaka kritika, posebno če ista nima namena omalovaževati teh predpisov, pač pa doseči malo več jasnosti. Da niso nove tiskovine, kakor tudi oddelki za prijavo posebno praktični, izhaja že iz tega, da morajo razne korporacije prirejati predavanja, da se davčnim zavezancem raztolmači, kaj si je davkarija pri tem mislila.

Tako je treba interesantom raztolmačiti, kaj razume davkarija pod brutto in kaj pod netto dohodki, kaj se sme upisati med režijske stroške in kaj se ne sme upisati. Davkarija gotovo računa, da so vsi Slovenci že na tako visoki kulturni stopinji, da bo vsak pravo pogodil. Toda temu ni tako. Tudi vsi dobri nameni raznih korporacij ne bodo v tem pogledu pomagali, kar bo itak kmalu pokazala praksa. Tudi se ne more zahtevati od vsakega, da zvečer, ko se izmučen in premražen vrača na svoj dom, pohiti še na predavanje.

Davkarija se tudi postavlja na stališče, da jo nič ne briga, koliko kdo zase porabi, ker za take kolone ni mesta. Če se je zgodilo, da je kdo, hoteč podati jasnejšo sliko, napisal nekaj več podatkov, se mu je zgodilo kakor piscu teh vrst, da so ga pri davkariji zafkrnili, rekoč: »Kaj pa pišete toliko neumnosti, saj to se itak ne upoštevala!«

Ali ne bi davkarija dobila jasnejšo sliko, če bi se trgovec na taki tisko-

vini nekako izpovedal. Izdatke, kakor najemnino za lokal, osebje i. dr. se lahko kontrolira, ker se to ne da zamolčati ali napačno napovedati. Nasprotno so pa osebni izdatki in izdatki za družino lahko različni pri enem ali istem trgovcu, dasi morda oba napravita isti promet z istimi procenti.

Trgovec A. je n. pr. samec, živi solidno, rabi morda na leto 30.000 Din. Trgovec B. mora skrbeti za družino 8 oseb, ima pa isti promet kot trgovec A. B. porabi na leto 70.000 Din. Kje pride to do izraza v novi napovedi? V davčno komisijo so voljeni samo 3 gospodje. Od teh ni niti eden manufakturst. Manufakturst je komaj le namestnik. Teh par gospodov naj torej preceni vseh 1300 trgovcev samo Ljubljane? Pri vsi dobri volji, katero prav gotovo imajo ti gospodje, ki uživajo vse naše simpatije, jim vendar ne bo mogoče tega dela obvladati.

Napoved bi se morala zahtevati v popolnoma drugačni obliki, ki bi davčni upravi prinesla veliko boljši vpogled v poslovanje enega ali drugega obrta, kakor pa tak lakoničen način, ki je povrhu tega za večino težko razumljiv ter tudi zapeljiv. Marsikdo se bo pri napovedi pošteno vrezal.

Zakaj torej narediti celo zadevo kolikor mogoče nejasno, namesto, da bi se jo napisalo praktično, tako da bi jo mogel razumeti tudi manjši trgovec, in teh imamo največ, brez tolmača in brez predavanja.

Morda se to enkrat še popravi. Na vsak način pa naj se vsaj prej vpraša za mnenje eno in drugo korporacijo. Davčna uprava naj bo prepričana, da bo tako za oba dela veliko boljše.

VINARSKA IN SADJARSKA TEČAJA ZA MARIBORSKO OBLAST.

V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se priredita od 1. marca do 1. decembra t. l. dva devetmesečna tečaja pri oblastnih trsnicah in drevesnicah: v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru in v Kapeli, p. Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk bo v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to neobhodno potrebno za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trsnici, v sadonosniku, v drevesnici in v vinski kleti. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko za nabavo manjših potrebščin. V tečaj se sprejemajo viničarski in kmečki mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil v vinarstvu in sadjarstvu. Prošnjam za sprejem, kolkovanim z 20 in 5 Din, je priložiti: krstni list, zdravniško spričevalo, npravnstveno spričevalo, izjavo starišev, da puste prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in odpustnico osnovne šole. Tako opremljeno prošnjo naj prosilci osebno izročijo upravitelju oblastne trsnice in drevesnice v Pekrah ali v Kapeli, kjer pač žele obiskovati tečaj, najkasneje do 10. februarja t. l. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 20. februarju obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja spričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinarstvu in sadjarstvu.

ŠVEDSKI VŽIGALIČNI TRUST V RUMUNIJI.

Pogajanja med rumunsko vlado in švedskim vžigaličnim trustom o posojilu 30 milijonov dolarjev pri 7-odstotnem obrestovanju so zaključena. V pogodbi se švedski trust zaveže, da se bo udeležil na vseh bodočih švedskih državnih posojilih z 20 odstotki; za kompenzacijo dobi trust vodstvo rumunskega vžigaličnega monopola, z obveznostjo, da dvigne dohodke napram dosedanjim dohodkom za 50 odstotkov.

AMERIŠKI KMETIJSKI SOSVETOVAVEC V MOSKVI.

V Moskvo je prispel ameriški veleposlanec Campbell, da pomaga sovjetski vladi z nasveti pri napravi velikih posestev in žitnih gospodarstev. Naročilo je prevzel z dovoljenjem Coolidgea in Hooverja. Zopet nov dokaz, kako gre Amerika Rusiji v gospodarskih stvareh na roko.

ŽREBANJE DRŽAVNE RENTE ZA VOJNO ŠKODO.

Definitivna, oficijelna lista izžrebanih serij za amortizacijo loterijske 2½% državne rente za vojno škodo na 5. žrebanje dne 16. januarja 1929 je interesentom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled v zbornični pisarni.

NOVE TELEFONSKE ZVEZE Z ITALIJO.

Poštni minister je v sporazumu z italijanskimi oblastmi uvedel, da bi ugodil lesni trgovini, naslednje nove telefonske proge: Dravograd—Reka, Meža—Reka, Središče—Trst. Z Reko se govori preko Sušaka, s Trstom preko Ljubljane. Promet se je otvoril dne 1. t. m. Taksa za trminutni razgovor znaša 2-25 zlatih frankov.

POŠTNA HRANILNICA V LETU 1928.

Poštna hranilnica je predložila vladi poročilo o lanskoletnem delovanju. Število čekovnih računov je poskočilo na 16.516, vloge čekovnih računov pa so znašale koncem decembra nad 666 milijonov. Skupni promet vseh računov je dosegel ogromno vsoto 196 milijard dinarjev. Manj zadovoljiv je hranilni promet, ker so hranilne vloge znašale koncem leta 1928 komaj 36 milijonov dinarjev. Bilanca poštne hranilnice izkazuje za prošlo leto v milijonih dinarjev: gotovine v blagajni Narodne banke 107-8, dolžniki (denarni zavodi) 297, lombardi 212-8, vrednostni papirji in boni 101-3.

BAKRENI RUDNIK BOR.

Pred kratkim smo govorili o njem. Lani je produciral ta v rokah neke francoske družbe se nahajajoči rudnik 15.086 ton surovega bakra napram 12.763 tonam v letu 1927. Čisti dobiček za drugo polovico leta 1927 je znašal 19.500.000 frankov napram 18 milijonom frankov za vse poslovno leto 1926/27; dividenda za drugo polovico leta 1927 je znašala za navadne delnice 107 frankov, torej ravno toliko kot za vse poslovno leto 1926/27. Od 1. januarja 1928 naprej je poslovno leto isto kot navadno kalendarско leto. Na pariški borzi notirajo delnice rudnika okoli 3900 frankov, nominalna vrednost je 100 frankov.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

Velika nemška bančna fuzija.

Borzne vesti o spojitvi Komercialne in Zasebne ter Srednjenemške Kreditne banke (Commerz- u. Privatbank, Mitteldeutsche Kreditbank) se potrjujejo. Prva banka je kupila večinski paket dveh veledeleščarjev druge banke v znesku 8½ milijonov mark. Ves kapital Srednjenemške Kreditne banke znaša sicer 22 milijonov mark, a izdanih je bilo samo 16½ milj., dočim je uprava obdržala za 5.700.000 mark delnic kot varnostne delnice. Z gori omenjenim paketom dobi Komercialna banka popolno razpolaganje nad Srednjenemško Kreditno banko, ker so varnostne delnice transakciji že pritrile. Zamenjava delnic se bo izvršila v razmerju 1:1. Torej bi prišlo do zamenjave delnic v znesku 22 milijonov mark. Ker pa namerava zvišati Komercialna banka delniško glavnico od 60 na 90 milijonov mark ali za 30 milijonov, bodo dobili delničarji morda še majhno nakupno pravico. Dividenda Komercialne banke znaša 11 odstotkov, a bi se dala zvišati na 12 odstotkov, dočim je razdelila Srednjenemška banka samo 9-odstotno dividendo. Sedanji tečaj na borzi odgovarja popolnoma razmerju 1:1. Ugodnejše razmerje za Srednjenemško Kreditno banko si razlagajo tako, da razpolaga ta banka z velikimi kompleksi zemlje ter da ima merodajen vpliv zlasti v Srednjenemški industriji špirta in rjavega premoga, kar je zelo dragocen aktivum za nakupujočo Komercialno in Zasebno banko. — Ko smo ta članek že zaključili, smo brali novo poročilo, da bo znašalo zvišanje glavnice le 15 do 20 milijonov mark in ne 30 milijonov.

POSPEŠEVANJE EKSPORTA NA OGRSKEM.

Na Ogrskem so potrdili organizacijo eksportnega zavoda. Delniško glavnico v znesku enega milijona pengö bodo podpisali vodilni denarni zavodi, država je obljubila letno podporo 300 tisoč pengö. Za pospeševanje eksporta poljedelskih pridelkov bodo ustanovili poseben eksportni zavod. Pod vodstvom budimpeške komercialne banke stoječi konsorcijski bo dal na razpolago tri milijone dolarjev za financiranje agrarnega eksporta in dva milijona za financiranje industrijskega eksporta. To vsoto bodo v slučaju potrebe podvojili. Obrestna mera za eksporterje bo znašala 2 odstotka nad newyorško bančno obrestno mero. Skoraj nobena dežela za eksport toliko ne žrtvuje kot Ogrska.

ZAKLJUČEK GOSPODARSKEGA POSVETOVANJA PRI ZVEZI NARODOV.

Po zaključku zborovanja gospodarskega odbora Zveze narodov je dal državni tajnik dr. Trendelenburg sledečo izjavo o zborovanju: »Kot posebno ugodno dejstvo v poteku zborovanja označam možnost, da smo dokončali dela glede največje ugodnosti. O premogovnih pogajanjih vlada mnenje, da so bila uspešno in zadovoljiva. Izmenjava mnenja od znanih krize na svetovnem sladkornem trgu se bo kmalu pričela. O koristih pridelovanja sladkorne pese se bo razpravljalo na drugem sestanku. Zborovanje strokovnjakov v aprilu bo zavzelo glede premogovnega gospodarstva zaključno stališče. Tudi v sladkornem vprašanju upamo, da bo mogel gospodarski odbor do tedaj predložiti določene predloge. — O premogovnem in sladkornem vprašanju, ki sta za splošno gospodarstvo tako zelo važni, poročam Trgovski listu zdržema.

Iz naših organizacij.

DAVČNE PRIJAVE ZA PRIDOBNO.

Z ozirom na veliko kompliciranost izpolnitve prijav za novo upeljano pridobno naznanja Trgovski gremij v Mariboru svojim članom, da je najel dva prvovrstna strokovnjaka, ki bodeta pri gremiju izpolnjevala te davčne prijave. Zato pozivlje gremij vse trgovce in industrialce mesta Maribora, ki hočejo, da se jim prijave tukaj sestavijo, da se čimprej prijavijo gremijalnemu tajništvu, ki jih bo potem po vrstnem redu vabilo k napovedi. Ob enem se dobijo v pisarni tiskana navodila o tem, kake podatke bo prinesli s seboj za izpolnitev prijave.

Obrtniki se pa naj v tem oziru prijavijo v pisarni Zveze obrtnih zadrug v Narodnem domu, kjer se bo za nje posebej poslovalo.

Pripomniti je, da je po novih predpisih vsak imetnik kakega obrtnega lista primoran vložiti prijavo najkasneje do konca februarja, sicer zapade globi v izmeri 10-odstotnega pribitka na odmerjen davek.

Gremij trgovcev v Mariboru.

* Opozarjamo na poročilo: »Kako naj se izpolni davčna prijava za pridobno?«, priobčeno v »Trgovskem listu« št. 14 z dne 31. januarja 1929.

Industrija.

Nova avtomobilna fuzija v Ameriki. Poročilo iz Newyorka pravi, da se bosta združili tvrdki Packard Motor Car (car = voz, avto) Corp. in Nash Motors Co. Obe podjetji spadata med najbolj fundirane neodvisne ameriške avtomobilne družbe. Ker med obema tvrdkama ni nikakršne konkurence, mislijo, da se bo izvršila fuzija v svrhu poenotenja upravnega aparata ter nakupnih in prodajnih pogojev.

Opel — General Motors. Pogajanja med obema družbama so že zelo napredovala. Zadnjič smo pisali, da bodo kupili General Motors 51 odstotkov Opelovih delnic, 49 pa da jih ostane staremu podjetju. Danes beremo, da bo prodal Opel 75 odstotkov delnic in da zahteva za vsako delnico okoli 270 odstotkov njene nominalne vrednosti. Delniška glavnica znaša 60 milijonov mark. Pisali bomo še, kako se tudi sicer vriva v nemško avtomobilno industrijo inozemski kapital.

O ogrski tekstilni industriji. V krogih ogrskih tekstilnih industrijcev je zavladalo precejšnje razburjenje, ker postaja konkurenca zmeraj hujša. Sedanja carina ne pomeni za ogrsko tekstilno industrijo nobene zaščite. Zunanja tekstilna podjetja prevzamejo pri dobavah na Ogrsko plačilo carine, da omogočijo ogrskim trgovcem cenejšo prodajo. Opozarjajo tudi, da so se sklenili na ogrskem trgu dogovoriti glede prodajnih pogojev, da se pa inozemske tvrdke teh dogovorov ne držijo ter da dovolijo kredite na znatno daljše roke kot ogrski denarni zavodi. Tako more doseči inozemska konkurenca velike uspehe na ogrskem trgu. Omenimo, da so poročila o tekstilnih insolvencah na Ogrskem stalna rubrika v časopisih in da se mora ogrska tekstilna industrija res boriti z velikimi težavami.

Industrija džute na Nemškem se je v preteklem letu razmeroma dobro razvijala. Razpolaga s 182.880 vretni in z 9000 statvami.

Sintetično usnje. Riccardo Gualtino, predsednik italijanskega velepodjetja Snia Viscosa, je pripravil na svojem potovanju v Ameriki ustanovitev ameriško-kanadske družbe, ki naj izkorišča in izboljša nekatere patente na polju izdelovanja sintetičnega usnja. Glavnica družbe je določena s 15 milijoni dolarjev. Novo podjetje bo pričelo z delom v sredi tekočega leta in bo imelo podružnice v Uniji, Franciji, Belgiji in Italiji.

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

U. S. Steel. To je skrajšani naslov za United States Steel Corporation (Steel = Stahl = jeklo), torej za jekleno korporacijo Zedinjenih držav. Ravnateljstvo korporacije poroča sedaj, da znaša njen dobiček za preteklo leto 195.202.000 dolarjev. Skupni dohodki v četrtem četrtletju so dali 53.190.000 dolarjev, čisti dohodki po odšteti odpisih in obnovah 35.180.000 dolarjev. Predlagajo zopet dividendo 1.75 dolarja, in sicer tako za osnovne kot za prednostne delnice. — Svoječasno poročali, da bo ta korporacija skupaj z drugo veliko ameriško jekleno družbo, z Bethlehem Steel Corporation, raztegnila svoj delokrog preko mej Zedinjenih držav ter da bo ustanovila prodajne podružnice v vseh prek-morskih deželah, torej tudi v Evropi.

Denarstvo.

Britansko-ogrška banka je imela v preteklem letu 3.477.000 pengö čistega dobička napram 2.233.000 pengö v letu 1927. Ta ugodni zaključek je dal povod za zvišanje dividende, čeprav so se do dividende upravičene delnice pomnožile za 50 odstotkov. Dividenda bo znašala 7 pengö ali 14 odstotkov; leta 1927 je znašala 13 odstotkov. Ta banka priobča redna poročila o konfunturnem položaju na Ogrskem.

Ljubljanska borza.

Tečaj 4. februarja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.825
Berlin 1 M.	13.51	13.54
Bruselj 1 belga	—	7.9178
Budimpešta 1 pengö	—	9.9.55
Curih 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	7.9920	8.1.220
London 1 funt	275.87	276.67
Newyork 1 dolar	—	56.87
Pariz 100 fr.	—	222.58
Praga 100 kron	168.20	169
Trst 100 lir	297.15	299.15

Vrednote: Delnice: a) Denarni savodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb denar 990 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združene papirnice Vevče, Gorizane in Medvode d. d., Ljubljana denar 120 Din; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana denar 56 Din; »Sečir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka denar 105 Din; Tvonica za dušik d. d., Ruše denar 260, blago 280 Din.

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzojavni drogovi 240—260; bordenali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmarne, 10 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—520; plohi, naravni, ostrirohi 750—1000; plohi, parjeni, ostrirohi 600—900; plohi, parjeni, ostrirohi 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I., II. 500 do 700; bordenali 1200—1400; deske-plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, ostrirohi (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 to 19 Din. Železniški pragovi: 2.60 m. 14x24, hrastovi 50—55 Din. Ogije: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Žito: Pšenica: bačka; 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 287.50—290; bačka; 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 292.50—295 Din; bačka; 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh 300—302.50; bačka; 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 305.50—307; Bačka; 80 kg, 2% primesi, mlevska voznina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 310—312.50 Din. — Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, slov. postaja 345; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295—297.50. — Ječmen: baranjski: pivovarški, 68/69 kg 345—347.50 Din; bački, ozimni, 67/68 kg 330—332.50. — Sorška: 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh 277.50—280 Din. — Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena. Zaključki: les: — vagonov; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

DROBNE VESTI.

Owen Young o reparacijskem vprašanju: Smatram vsa vprašanja o reparacijah samo za trgovska vprašanja in upam, da jih bomo skušali rešiti v tem duhu in s trdnim namenom do uspešnega zaključka.

Glede dobav tračnic za jugoslovanske železnice se na pogajanjih na Dunaju še vedno ni dosegel sporazum. Nadaljnja pogajanja se vršijo v sredi februarja.

Novo družbo živega srebra z glavnico poldrugega milijona lir so ustanovili v Toskani; izkoriščala bo tamošnja petrolejska najdišča. Ni še jasno, ali je ta družba nova ustanovitev družbe Monte Amiata, ki obvlada skupaj z družbo Idria italijansko produkcijo živega srebra.

Nemško eksportno kvoto surovega jekla je Mednarodni kartel zvišal za 5 odstotkov ali za 45.000 ton, in sicer v izenačenju izostalih dobav v času ruhrskega izprtja.

Trg kovin bakra, cina in svinca se je v zadnjem času precej poživil.

Boj v Standard Oil med Rockefellerjem in Stewartom se nadaljuje z vso energijo. V marcu se bo vršil občni zbor, ki obeta biti nadvse zanimiv.

859 konkurzov je bilo v januarju v Nemčiji.

Nemška Polyphon d. d. razglasa, da bo letošnja dividenda večja kot je bila lanska, ki je znašala 14 odstotkov. Kupčija se je izredno zadovoljivo razvijala. Število newyorških borznih sedežev, ki znaša že 50 let nespremenjeno 1100, hočejo pomnožiti za 275 na 1375.

Berlinska banka za zunanjo trgovino je imela 1.140.000 mark čistega dobička in promet 6368 milijonov (leta 1927 1 milijon in 5560 milijonov mark). Dividenda je 9-odstna, kot lani. Kreditorji so narasli od 94 na 117 milijonov, delniška glavnica od 8 na 11 milijonov.

Prvo inozemsko tovarno umetne svile v Nemčiji bo zgradilo veliko podjetje Soie de Chatillon. Tovarna bo zaposlovala več tisoč delavcev.

Milanska Edisonova družba namerava zvišati nominalno vrednost delnic s pripisom rezerv od 375 na 500 milijonov lir, delniško glavnico pa od 712.5 na 950 milijonov lir. Nato bi izdali še nove delnice in bi dvignili glavnico na 1 milijardo lir. Dividenda za l. 1928 bo najbrž nekoliko večja kot je bila lani, ko je znašala 45 lir.

Poljski kartel nafte bo zvišal glavnico na 1 milijon dolarjev in se bo spremenil v delniško družbo.

Radio Corporation v Ameriki izkazuje za leto 1928 100.500.000 dolarjev bruto-dohodkov in 18.900.000 dolarjev čistega dobička; leto prej je znašal čisti dobiček 11.700.000 dolarjev.

Češka sladkorna industrijska družba izkazuje za poslovno leto 1927/28 čisti dobiček 7.600.000 Kč (leto prej 5.500.000) in bo razdelila dividendo 30 kron ali 15% (lani 55 kron ali 17.50%).

Brezposelnih v Nemčiji je sedaj okoli 2.200.000. Tekom par tednov je njih število naraslo za ca 330.000 ali za 20%.

Svenska Handelbank v Stockholmu, največje švedsko bančno podjetje, izplačuje iz čistega dobička 15.210.000 švedskih kron (lani 14.710.000) zopet 10% dividendo; njena delniška glavnica znaša 90 milijonov švedskih kron.

Banca Ambrosiano v Milanu izplačuje za bilančno leto 1928 zopet 11-odstotno dividendo; delniška glavnica 60 milijonov lir.

50.000 delnic italijanske družbe Pirelli je v Newyorku predloženih v podpis; nominalna vrednost delnic je 60 dolarjev.

Severoameriški Lloyd bo kljub gradbenim obrestim za nove ladje velikanke izplačal najbrž zopet 8-odstotno dividendo.

Tudi dividenda družbe Hamburg - Južna Amerika bo skoraj gotovo spet 8-odstotna; nasprotno pa beremo o družbi Hamburg - Amerika, da bo znižala dividendo od 8 na 6 odstotkov, a gotovega še ni nič.

O KONJUNKTURI NA OGRSKEM.

Januarsko poročilo Britansko-ogrsko banke pravi med drugim sledeče: Leta 1928 pričakovano zopetno poživljenje konjunktura ni nastopilo, ob prehodu v novo leto pa stoji Ogrska v znamenju nove produkcijske in konsumne konjunktura. Konjunkturi val bo pa po odmoru konjunktura le tedaj mogel valovati navzgor, če se bodo zboljšale prodajne možnosti, ki v letu 1928 niso bile ugodne, zlasti potem pomnoženega eksporta. O izgledih borze pravi poročilo: »Delniške družbe bodo svoje dividende po možnosti zvišale v kolikor morejo to narediti v okviru solidnega bilanciranja; vseno pa rentabilnost tudi najboljših delnic ne bo dosegla današnje obrestne mere vlog in tudi ne dohodkov iz zlatih zastavnih listov in iz zlatih obligacij. Neobhodno potreben je ožji stik med vodstvi družb in med delničarji. Napraviti se morajo vmesne bilance ali pa se morajo podati vsaj natančna poročila o vsakratnem poslovnem stanju, da se delničarji po možnosti zavarujejo pred presenečenjem. S tem se bo zaupanje do oblike delniškega gospodarstva zopet povrnilo, in to je eden prvih predpogojev za poživljenje učinkovitega trga. Nekaj pobude je pričakovati tudi od nameravane reforme družbenega davka.«

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

Novi državni cestni zakon.

Minister za javna dela St. Savkovič je sprejel v soboto novinarje in jim obrazložil glavne smernice, po katerih bo sestavljen novi zakon o državnih cestah. Izjavil je:

Kolikega pomena bo uveljavljenje tega zakona za naš promet po kopnem, se more soditi po dejstvu, da je doslej skoro vsaka pokrajina naše države imela ne samo svoj poseben cestni zakon, temveč je bilo na ozemlju ene in iste gradbene direkcije istočasno v veljavi po več zakonov, zakonskih predpisov, uredb in patentov. Uporaba tako različnih zakonov je delala težkoče in komplicirala drugače enotno državno administracijo. Razen tega so bili vsi zakoni izdelani pred več desetletji v povsem drugih razmerah ter so zastarali in že davno izgubili svoj pomen z ozirom na sedanje prometne in gospodarske potrebe.

Novi zakon bo izdelan ne samo z ozirom na sedanje državne potrebe, temveč tudi z ozirom na potrebe sodobnega prometa. Z njegovim uveljavljenjem in definitivno določitvijo državnega cestnega omrežja, ki bo vezalo vse pokrajine in jača gospodarska središča, se bo ustvarila možnost za ojačenje našega narodnega gospodarstva, ureditev naših cest in njihovo usposobljenost za sodobni motorni promet, ki se pri nas naglo razvija.

Poleg tega zakona se izdelujejo tudi zakoni za oblastne, srezke in občinske ceste, kakor tudi potrebne uredbe in pravilniki, s katerimi bo podrobno odredjena uporaba cest ter promet na njih.

Naša gradbena politika nima v tem trenutku važnejšega problema od zgraditve novih ter obnovitve razdejanih cest. To delo zahteva velikih investicij ter materialnih izdatkov, ki pa so po svojem namenu produktivni, ker je napredek našega gospodarskega življenja potom povečanja poljedelske produkcije odvisen od normalnega prometa, ki ga mi prav za prav nimamo. Zahteve modernega prometa in vedno večja potreba motornih vozil zahtevajo, da naj bo gornja plast cest odpornejša, bolj elastična in sposobna nositi večji pritisk, kakor je bilo potrebno pred dvema desetletjema. Zato moramo z novim zakonom o graditvi državnih cest odstraniti vzroke racionalnega in nesodobnega grajenja kakor tudi njihovega neorganiziranega primitivnega vzdrževanja. Za doseg tega namena se bo osnovala konzultivna korporacija pri ministrstvu za javna dela v svrhu dajanja splošnih navodil ter mnenj o cestah sploh. Razen zastopnikov države bodo v tem zboru zastopane inženjerske, industrijske in trgovske zbornice, kakor tudi avto-klubi, oddelki za turizem itd.

Avtomobil je izgubil značaj prevoznega sredstva bogatih in privilegiranih slojev, breposelnih turistov. S svojo brzino in spretnostjo je avtomobil postal socialna potreba in s tem povzdignil važnost ceste. Dobra cesta dopušča izkoriščanje lokalnih in motornih sredstev, izpopolnjuje in aktivira železnico ter povečuje gospodarsko produkcijo pokrajine, skozi katero vodi.

Nedržavne ceste, oblastne, srezke in občinske, se bodo gradile po kombiniranem načinu s človeško močjo (kulkom) in sredstvi, dobljenimi od posebnih cestnih doklad. Obdavčenje v enem in drugem primeru bo progresivno in novoosnovani srezki cestni fondii bodo uporabljali doklade izključno za ceste.

Našemu ljudstvu ni treba biti žal ne truda ne sredstev, potrebnih za zgraditev cest, ki vodijo mimo hiš in ki mu omogočajo dohod na trg v vsakem letnem času in ob vsakem vremenu. Na ta način rešimo tudi vprašanje brezposelnosti na vasi, ki zavzema z vsakim letom večji razmah ter sili državo, da troši na leto stotine milijonov dinarjev in razsipa neracionalno brez določenega in pripravljenega načrta ljudsko premoženje. Narod hoče delati, zlasti pa hoče delati z ljudmi, ki mu znajo potrebno odrediti in vedo, kaj hočejo. Narod je neposreden, realen ter gleda na delo skozi prizmo svojih interesov. Zato bo delal na cestah, ki vodijo skozi njegovo selo in po katerih potuje v mesto, zavestno in marljivo, prepričan, da dela zase in za svoje otroke.

Pri vsem tem delu se bomo poleg poznanih odnosov in razmer našega naroda posluževali tudi dragocenih kulturnih izkušenj kulturnih držav.

Z unificiranjem zakonodaje gradbene službe v naši državi in z omogočanjem sodobne cestne politike bomo zagotovili gospodarsko bodočnost države.

DOBAVA, PRODAJA.

Nahava pelerin in kožne obleke. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno dražbo za dobavo pelerin in kožne obleke. Dražba bo dne 11. marca 1929 ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg šte. 2, soba šte. 43. Jamčevina (5% ali, če je inozemec, 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije, soba šte. 41, kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi pogoji.

Dobave. Upravni odbor Bratovske blagajne v Kaknju sprejema do 10. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega obveznega materiala. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede dobave litoželeznih armatur. — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 13. februarja t. l. ponudbe glede dobave 250 m manesmanovih cevi in 10.000 kg jamskih tračnic. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 14. februarja t. l. ponudbe glede dobave jekla, 1000 metrov jeklenih vrvi, 250 kub. metrov jamskega lesa, 3000 m novih tračnic in 350 kg dinamov. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 14. februarja t. l. ponudbe glede dobave 2000 komadov steklenih cilindrov

za jamske svetiljke ter glede dobave težajev. Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 15. februarja t. l. ponudbe glede dobave brusnih kamnov. Direkcija drž. rudarskih poduzečja v Sarajevu sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg tračnic in 10.000 kg karbida. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. februarja t. l. pri Ministrstvu vojske in morarice, ekonomsko odelenje v Beogradu glede dobave 8.250.000 kg krušne moke. Dne 16. februarja t. l. pri Direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave materiala za signalne naprave. — Dne 16. februarja t. l. pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave železa. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Prodaja. Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede prodaje 7 rabljenih šivalnih strojev. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

TRŽNA POROČILA.**KAVA.**

Na trgu kave se je pojavila od začetka januarja naprej trdna tendenca. Vzrok je najbrž pomanjkanje podjetnosti, ki se javlja zmeraj ob zaključku leta. Takoj po novem letu se je pa veselje do nakupa zopet poživelo, in Brazilija je od tedaj naprej ceno skoraj vsak dan dvignila. Pravtako kot trg v Braziliji se je razvijal tudi trg v vseh drugih produkcijskih deželah. In ker velja Brazilija za barometer v kavni trgovini, so poskočile cene tudi na drugih produkcijskih trgih.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo: 1 konj, 7 bikov, 90 volov in 101 krava, skupaj 199 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 29. januarja 1929 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7-75 do 8 Din, poldebili voli 7-725, plemenski voli 6-50-7, biki za klanje 6-50 do 7-25, klavne krave debele 5-75-7, plemenske krave 5-5-50, krave za klobasarije 3-75-4, molzne krave 5-25 do 6-50, breje krave 5-25-6-50, mlada živina 6-7-50 Din. Prodalo se je 142 komadov, od teh za izvoz v Italijo 5. — Mesne cene: Volovsko meso I. in II. vrste 10-18, meso od bikov, krav, telic in telečje meso I. in II. vrste 15 do 22-50, svinjsko meso sveže 15 do 27-50 Din kg.

Pridite na

Lipski pomladni velesejem 1929

Pričetek 3. marca

Splošni vzorčni velesejem od 3. do 9. marca
Veliki tehnični velesejem in stavbeni velesejem od 3. do 13. marca
Tekstilni velesejem od 3. do 7. marca
Čevlarski in usnjarski velesejem od 3. do 6. marca

Vsa pojasnila dobite pri:

Čast. zastopstvu za ljubljanski okraj
STEGU, Ljubljana, Gledališka ul. 8/II
Telefon 2925

Ustanovljeno 1852.

TEOD. KORN
LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 8
(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar.
Instalacija vodovodov.

Naprava strelovodov.
Kopalške in klosetne naprave.

CENTRALNA KURJAVA

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve in litografskih ambalaž.

VELETRGOVINA

kolonijalne in špacerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zelo sveže prazne kave, mletih zrn in rudniške vode.

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna
protokolirana
tovarna v Švicl

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVljena 1900.

Delniška glavica:
Din 30.000.000.—

Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000.—

PODRUŽNICE:

Brezica, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Trst.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana.

Tel. št. 2861, 2413,
2502, 2503.

Se priporoča za vse bančne posle.